

Besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring en instelling van het landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand'

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, artikel 3.1.1.

Vormvereiste

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De programmacommissie, zoals gedefinieerd in artikel 3.2.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, heeft haar advies gegeven op 9 december 2022;
- De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 5 juni 2023.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur heeft op 31 januari 2019 de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht gegeven om de opportuniteit en de haalbaarheid te onderzoeken van een landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand'. Het onderzoeksgebied situeert zich op het grondgebied van de gemeenten Schelle, Hemiksem, Aartselaar, Kontich (uitgezonderd deelgemeente Waarloos), Edegem, Hove, Lint en Boechout (uitgezonderd deelgemeente Vremde) en de districten Hoboken en Wilrijk van de stad Antwerpen.
- De Vlaamse Landmaatschappij heeft op 10 februari 2023 het rapport van het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid te onderzoeken van een landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' overgemaakt aan het Departement Omgeving.
- De instelling van het landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' betekent om de volgende redenen een meerwaarde voor het gebied:
 - De sterk gefragmenteerde maar met groene lobben doorsneden Antwerpse zuidrand heeft de potentie om zich te ontwikkelen tot een landschappelijk geheel.
 - Het project kan beschouwd worden als een vervolg op en een verdere uitwerking van het strategisch project 'Beleefbare open ruimte in de Antwerpse Zuidrand' dat eind 2021 werd beëindigd met het afsluiten van een charter waarmee de betrokken partners zich engageren om de interbestuurlijke samenwerking voor de open ruimte in de Antwerpse Zuidrand verder te zetten.
 - Het project zal bijdragen aan het verbinden van de Antwerpse Zuidrand met de Rupelstreek doordat in het project de tweede fase wordt geïntegreerd van het landinrichtingsproject Rupelstreek van het planprogramma Schelde en Rupel dat door de Vlaamse Regering werd ingesteld op 16 mei 2014.
- Het landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' voldoet aan het doel van landinrichting, vermeld in artikel 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, omdat het via een gestructureerd overleg- en uitvoeringsmodel zal komen tot landinrichtingsplannen die instrumenten en middelen zullen bundelen tot gedragen en op het terrein realiseerbare maatregelen die gericht zijn op:
 - het behoud van functies en kwaliteiten van de ruimte, door:

- het behouden van de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw in het gebied door het nemen van maatregelen om ook toekomstgericht een op landbouw gericht waterbeheer mogelijk te houden;
- het behouden en versterken van de natuurwaarden in het gebied door het nemen van maatregelen om ook toekomstgericht een op natuur gericht waterbeheer mogelijk te houden;
- het behouden van de erfgoedwaarden in het gebied.
- het herstel van functies en kwaliteiten van de ruimte, door:
 - het herstellen van de natuurwaarden in delen van het projectgebied;
 - het herstellen van de erfgoedwaarden in delen van het projectgebied;
 - het verbeteren van de wateropslag- en waterbuffermogelijkheden in het projectgebied;
 - het verbeteren van de waterkwaliteit in het projectgebied.
- het ontwikkelen van functies en de kwaliteiten van de ruimte, door:
 - het verbeteren van de mogelijkheden van efficiënt waterbeheer in het projectgebied;
 - het vrijwaren van de toekomstmogelijkheden van een duurzame landbouwproductie;
 - het ontwikkelen van nieuwe natuur;
 - het versterken van de toeristisch-recreatieve potenties van het gebied;
 - het zichtbaar maken en communiceren van de erfgoedwaarden in het gebied;
 - het verbeteren van de recreatieve medegebruiksmogelijkheden van de open ruimte.
- Het landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' voldoet aan het beleid, vermeld in artikel 3.1.1, eerste lid van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, omdat het bijdraagt aan het beleid dat de Vlaamse Regering voert op vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte door in te zetten op:
 - beschermen van de nog aanwezige open ruimte voor de toekomst;
 - ondersteunen van de landbouw in haar rol als voedselproducent en inrichter en beheerder van het landschap;
 - creëren van ruimte voor water;
 - realiseren van bosuitbreiding en creëren van natuurverbindingen.
- Het vermelde rapport bevat het voorstel van landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand', dat is opgenomen in de bijlage die bij dit besluit is gevoegd.
- Het voorstel van landinrichtingsproject werd als volgt aangepast aan het advies van de programmacommissie van 9 december 2022:
 - Het grondgebied van Waarloos en Vremde, deelgemeenten van respectievelijk de gemeente Kontich en de gemeente Boechout, worden voor de uitvoering van het landinrichtingsproject opgenomen in de projectperimeter.
 - De doelstelling 'het verzekeren van de toekomstmogelijkheden voor landbouw' wordt aangepast naar 'het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door het faciliteren van de transitie naar duurzame en klimaat robuuste landbouw'.
- De hoofd- en detaildoelstellingen van het voorstel van landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' zijn:
 - klimaatadaptief waterbeheer:
 - creëren van waterberging;
 - versterken van het infiltratiesysteem en de kwelgebieden (inzetten op droogtemaatregelen);
 - uitbreiden van het groenblauw netwerk;
 - verbeteren van de oppervlaktewaterkwaliteit;
 - inzetten op beleefbare waterinfrastructuren en sensibilisering;
 - ontharding van de open ruimte, gekoppeld aan een of meerdere andere doelen;
 - bosuitbreiding;
 - het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door het faciliteren van de transitie naar duurzame en klimaatrobuste landbouw:

- landbouw in het gebiedsprogramma Antwerpse Zuidrand;
- ruimte voor voedselproductie;
- een duurzaam verdienmodel voor de landbouw;
- bewuster omgaan met zonevreemde invullingen in het agrarisch gebied;
- landbouwbodems: partners in waterbeheer;
- behouden en ontwikkelen van natuur en landschap:
 - groenblauw netwerk als landschappelijke drager;
 - ontsnippering van de open ruimteverbindingen;
 - omgevingskwaliteit bebouwde randen met meervoudig en collectief ruimtegebruik;
- verbeteren van de toeristische ontsluiting en beleving:
 - beleving Antwerpse Zuidrand;
 - ruimte voor de jeugd.
- De gebiedsafbakening van het voorstel van landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' omvat de gemeenten Schelle, Hemiksem, Aartselaar, Kontich, Edegem, Hove, Lint en Boechout en de districten Hoboken en Wilrijk van de stad Antwerpen, en heeft een oppervlakte van ca. 10.171 ha. Hierin worden veertien deelgebieden onderscheiden, die elkaar gedeeltelijk overlappen:
 - Reserveringszone Ter Locht – A12 (S1), Cleydael – Klaverblad (S2), Openruimtegebied Schelle (S3), Drie Eiken – Kleine Struisbeek – Jachthoorn- (S4), Solhof – Grote Struisbeek (S5), oHof ter Linden (S6) en Tanghof (S7) in het stroomgebied van de Struisbeek (S);
 - Vallei van de Wullebeek – de Reukens (W1) in het stroomgebied van de Wullebeek (W);
 - Vallei van de babbelsebeek (B1) in het stroomgebied van de Babbelsebeek (B);
 - Meylweg – Broekbos (L1) en Boshoeck (L2) in het stroomgebied van de Lachenebeek (L);
 - Openruimtegebied Boechout (M1) en vallei van de Molenbeek (M2) in het stroomgebied van de Molenbeek (M);
 - Reserveringsstrook – vallei van de Vliet/Grote Struisbeek (R).
- Het projectgebied van het voorstel van landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' is een gebied dat conform artikel 3.1.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting als open ruimte kan worden beschouwd omdat de geplande maatregelen overwegend worden gepland in de openruimtevingers tussen de Antwerpse stadsrand en de Rupelstreek binnen de globale projectperimeter die eenzelfde oppervlakte open ruimtebestemmingen (30% agrarisch gebied, 6% natuurgebied, 1% overig groen, 2% waterlopen en 11% recreatiegebied) omvat als oppervlakte aan harde bestemmingen (36% woongebied, 11% bedrijvengebied, 3% gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut).
- Het voorstel van landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' bevat de gegevens, vermeld in artikel 3.1.1.2, tweede lid, 3° van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014.
- De programmacommissie adviseert naast de hierboven vermelde aanpassing van het voorstel van landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand':
 - dat bij de uitvoering van het landinrichtingsproject koppelkansen voor het realiseren van de modal split of shift bekeken moeten worden daar waar ze bijdragen aan de doelstellingen van de landinrichtingsplannen;
 - dat opportuniteiten voor ontharding en om waterdoelen te realiseren steeds onderzocht en meegenomen worden in de landinrichtingsplannen.
- De Vlaamse Regering keurt hierbij het landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' goed en stelt het in.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting, artikel 3.1.1.5.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het voorstel van landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand', opgenomen in de bijlage die bij dit besluit is gevoegd, wordt goedgekeurd.

Het landinrichtingsproject 'Antwerpse Zuidrand' wordt ingesteld.

Art. 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR